

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

עה.

עין משפט נר מצוה

נא א ב ג מיי פ"ב מהל
 טומאת אוכלין הל' ו'
 נה ד מיי פ"ו מהל
 מכללות אכילות הל'
 א סמג לאוין קנה טשי"ע
 י"ד ס"ה טד טשי"ב
 כהנה"ח:
 נה ה מיי שם הל' ד
 טשי"ע שם טשי"ג:
 ו מיי פ"א מהלכות
 מעשה קנינות הל'
 יט:
 סא ז מיי פ"ה מהלכות
 מכללות אכילות הל'
 טו ופ"ב מהל' אבות
 הטומאה הל' א סמג לאוין
 קלו טשי"ע י"ד ס"י יג
 טשי"ג:

שיטה מקובצת

א הני מילי בהמה דיש
 במינה טרפות אבל דגים
 דאין במינה טרפות אימא
 לא תקרי: ב מה חלב ושתי
 כליות. גיב עיין תוס'
 ובחים דף צ"ח ע"א:
 ד שאין ת"ל ומה שלמים:
 ז ויצא לאורי העולם דאין
 איסור חלב:

רבינו גרשום

לשחיטה וכוון דאינה
 ראויה לשחיטה חשובה
 ממה אבל לענין דגים
 אינן חשובין חתיך עד
 שיתמו: מה חלב ושתי
 כליות האמורין באשם.
 לומר דאשם אינו אלא
 זכור וזכר אין לו שליל
 אף כל מוצא מכלל שליל
 דאין ראויין לגבי מוכח
 אימורין דשליל בשלמא
 לדידי היינו דאיצטרין
 קרא למעוטי דחלבו
 חשוב חלב ומפני אינו
 דאין ראויין לגבוה:
 דאין לאימורין. א"ל טעם
 ירדי דאמינא אנא דאין
 חשוב חלב מהכא דחוינין
 דמעוטי קרא לגבוה:
 מדי דהוא אפחות זמן
 דפסול לגבוה האי נמי
 פסול: לדברי האוסר מתיר
 לר"מ דמתיר במתני
 דאמר בן ט' צריך שחיטה
 דלא אמר עובר ירך
 אמו הוא הכא נמי לא
 אמר עובר ירך אמו
 הוא ואין חשוב טרפה.
 לדברי המתיר בלא שחיטה
 דאמר עובר ירך אמו הוא
 הכא נמי אמר לענין
 טרפה עובר ירך אמו
 ואסור: ד' סימנין אכשר
 ביה רחמנא. כלומר אי
 שחט את אמו אי כשרה
 מותרת הוא בשחיטתה ואי
 אמו טרפה ושחיטת אמו
 אינה ראויה שחיטה (אתי)
 עצמו מתיר:

מאי בינייהו דג מקרשע. לאו צין רבי עקיבא וצ"ה קא בעי
 דמחלוקתן מפורש בהדיא לצ"ה דוקא משמיותו אלא צין
 צית שמאי לרבי עקיבא קאמר דתרווייהו מחיים מטמו וּמפרש דאיכא
 צינייהו דג מקרשע פירוש שקופץ ומדלג בחוק לציית שמאי טמא
 ולרבי עקיבא טהור כיון דלס זורקו
 צמים הוא יכול לחיות ומקרשע לשון
 כח וחיות גדול כמו שהציא בערוך
 מדלמר צילמדנו ופרשט דהעלותן
 וכיון שהוא יואל וזרחה את הנר מיד
 הוא מתחיל שמו ועומד וּמקרשע
 לפניו מדוך דלצה (פ"ב מהל' מתרגמינן
 קדמיה מקרשע):

רבי יוחנן אמר חלבו בהכלב בהמה.
 והא דשרי רבי יהודה לעיל
 חלבו של צן תשעה חי ה"מ לאחר
 שחיטה דיתר נשחיתת אמו:

בה חלב ושתי כליות. ולא תלמך
 מאי קאמר צ"כ"ה שהציא
 צקונטרס יכול לא יהא צעונש ואזהרה
 אצל יהא צעמוד והקרב והא הוא
 קרא דהחלב אשר על הקרב דמעטע
 מיניה שליל לענין הקרבה כתיב וי"ל
 דהא דקאמר צ"כ"ה ולא חלב שליל לאו
 משום דלימעוט מהוא קרא אלא
 משום דמשתרי מן כל צצהמה ואין תשוב
 חלב ויתר הכי קאמר דלמלא אע"ג
 דנפקא לן מכל צצהמה דלינו צעונש
 ואזהרה מ"מ הו צעמוד והקרב:

ר' דברי המתיר אוסר. והא דמתן
 קרעה טעון שחיטה
 אחיא אפילו לצדי דמתיר דהכא
 דוקא לצדי המתיר אסור דמתני
 שחיטת טרפה לענין טומאה והו
 כחציו שחוט ומו לא מהניא ציה
 שחיטה אצל התם לא נשחטה אמו
 כלל וכן הא דלמרינן לעיל (דף ע"ג).
 גבי צעיל דהושיט ידו למעי בהמה
 ושחט צה בן ט' חי מהו או דילמא
 אפילו לרצנן ד' סימנין אכשר ציה
 רחמנא לא דמי להא דלמרינן הכא
 לרצנן משום דהכל כחציו שחוט
 כדפרישית ואפילו לרצנא דלמר הכא
 ד' סימנין אכשר ציה רחמנא איכא
 למיעיני לעיל דדילמא שאני התם דלא
 יא לאויר העולם ואסור אפילו לרבי

מאיר וה"ג צין לרבי יוחנן צין
 לר"ל דפליגי בתלם חלב מצן ט' חי
 מיתוקמא היא צעיל אצל דאפילו
 לרבי יוחנן דלמר חדשים גרמי אינו
 לחלב שנתלש ויא לאויר העולם יואין
 איסור חלב חל עד שיוצא דמוכח
 צפ' גדי הגשה (לקמן דף ק"ב). וצקוף פ'
 דס שחיטה (כתיבות דף ג'): ואפי' לר"ל
 דלמר חדשים ואוירא גרמי אפשר
 דצמעי אמו מהני ציה שחיטה כי
 היכי דמהניא ליה שחיטת אמו: וליטעמך

את הטרפה ומצא בה בן ט' חי
 מעון

הא לאו חלב מיקרי ופשיטא דלינו
 צעמוד והקרב ולמה לי למעוטיה: **טעמא** יודי. דלמינא לאו חלב הוא: **מהכא**. ילפינן ליה דהכא אפקיה רחמנא מכלל חלב דמעוטיה
 מהקרבא ואי לאו דמעוטיה הו אמיינא דחלב הוא: **משום הכי מעוטיה**. לאשמועינן דלאו חלב הוא אלא לדיך דלמרת חלב
 הוא לענין אכילה אמאי מעוטיה מהקרבא: **מידי דהו אפחות זמן**. דליא לאויר וכלו חדשו ודכויל עלמנא בהמה הוא ופסליה
 רחמנא בהקרבא כל שצעה: **לדברי האוסר**. צן תשעה חי צכשרה עד שישחטנו: **מפיר**. את זה צכילה דשחיטתו מטהרתו:
לדברי המסיר. בלא שחיטה ששל כשרה: **אוסר**. צל טרפה דשחיטה דידה לא מהניא ציה וצשחיטת הטרפה לא מישתרי
 שהיה הוא כחוד מציבייה: **ארבעה סימנין**. היתר הוא לרבי ציה רחמנא מכל צצהמה תאכלו שחט רצה אוכלו צשחיטת אמו
 אצל אס כרץ הוא לשחיטת עכמו כגון שליל של טרפה שחטו ומותר שהוא ניתר צ' מד' סימנין או צושט וקנה שלו או צושט
 וקנה של אמו: צין דרבי אמי וצין דרצב חסדא וצין צמני רבי חייל צכולהו גרסינן **השוחט את הטרפה** וצמוספתא דר' חייל [פ"ד ה"ג] נמצא כן:
 טעון

נשחיטה וישחא. עסקינן שלא יא ממנה דס שאף אמו לא הוכשרה
 ולהאי תנא שחיטה בלא דס לא מכשרה וללא כרבי שמעון: **מאן תנא**.
 דמטמי ליה אע"פ שהוא חי: **טעמא טומאת אוכלין**. צן פקועה
 ואפילו חי אס נגע צטומאה: **ולריך הכשר**. דתרי גופי ניהו. אלא

לרי יוסי הגלילי מטמו מחיים וכרצנן
 דמתניתין לא חוקמה ונימא לדידהו
 כצשרא דיקולא דמיא דקסבר רבי
 יוחנן אפילו רצנן דפליגי ארבי יוסי
 הגלילי צטומאה סכינא לכו כרצנן
 דמתניתין נשחיטה ואפילו הכי לא
 מטמו מפני שהוא חי ולא צפלוגתא
 דרבי מאיר ורצנן דמתניתין קמיפליגי:
ואוירא רבי יוחנן נטעמיה. מדקאמר
 רבי יוחנן רבי יוסי הגלילי וצית שמאי
 המטמאין דגים מחיים אמרו דבר
 אחד שמו מינה רצנן דמטהרי צן
 פקועה לאו משום דק"ל דטעון
 שחיטה כר"מ דאי טעמייהו משום
 דטעון שחיטה הוא אינהו נמי צדגים
 דלאו טעונין שחיטה מודו דמטמו
 צ"ש והכי משמע דרבי יוסי הגלילי
 וד"ש דהא: **משילוחו**. דכיון דאין
 טעונין שחיטה הרי הן כמתים:
מקרשע. מפרפר וכגון שיצט צו
 כקלע וצין סנפיריו דמו לאו חי
 כדלמרינן צמסכת שבת (דף ק"ו):
ונלודו צדגים סימני טרפה. כגון ניקצו
 מעיין לרבי עקיבא: **מהו**. שיטמא:
אצל דגים דאין צמינן. טרפות לא הו
 טרפות לגבייהו כמתיה: **טעילה נפל**.
 צהמה המפלת: **חלבו כחלב צהמה**.
 צכרת: **כחלב חייה**. ואין צו אלא
 איסור נבלה שאין שחיטתו מטהרתו
 אלא חלבו כצשרו: **אוירא גרים**.
 לשוייה צהמה וכיון דנולד מיתסר ואפי'
 לרבי יהודה דלמר לעיל (דף ע"ג): חלבו
 מותר התם הוא דלא יא לאויר: **חלבו**
כחלב חייה חדשים נמי גרמי. דחדשים
 ואוירא צעינן: **דהושיט ידו כו' חדשים**
גרמי. וכיון דכלו לו חדשו חלבו אסור
 ומיהו חי שחטה לאמו שרי ליה רבי
 יהודה מכל צצהמה תאכלו: **מה חלב**
ושחי הכליות כו'. צתורת כהנים'
 שגויה צשלמים את כל החלב אשר על
 הקרב: ולא את השליל יכול לא יהא
 צעונש ואזהרה אצל יהא צעמוד
 והקרב כשהוא אומר חלב ושתי הכליות
 צאשט: שאין ת"ל דמתנה שלמים שאין
 כל מינן טעון אכילה הרי הן טעונין
 חלב ושתי הכליות אשם שכל מינו
 טעון אכילה אינו דין שיטעון חלב ושתי
 הכליות ומה תלמוד לומר אלא לומר
 לך מה חלב ושתי הכליות האמור
 צאשט מוצא מכלל שליל חלב זה מוצא
 מכלל חלב שליל שאיך יכול לומר חלב
 שליל יקריב הנמצא צאשט שהרי אין
 אשם נקבה: **אף כל**. אפילו צקרבנות
 הצאין נקבה חלב האמור צן מוצא
 מכלל שליל: **צשלמא לדידי**. דלמינא

חדשים גרמי איכא לאוקמא להא צן

צעמוד והקרב ולמה לי למעוטיה: **טעמא** יודי. דלמינא לאו חלב הוא: **מהכא**. ילפינן ליה דהכא אפקיה רחמנא מכלל חלב דמעוטיה
 מהקרבא ואי לאו דמעוטיה הו אמיינא דחלב הוא: **משום הכי מעוטיה**. לאשמועינן דלאו חלב הוא אלא לדיך דלמרת חלב
 הוא לענין אכילה אמאי מעוטיה מהקרבא: **מידי דהו אפחות זמן**. דליא לאויר וכלו חדשו ודכויל עלמנא בהמה הוא ופסליה
 רחמנא בהקרבא כל שצעה: **לדברי האוסר**. צן תשעה חי צכשרה עד שישחטנו: **מפיר**. את זה צכילה דשחיטתו מטהרתו:
לדברי המסיר. בלא שחיטה ששל כשרה: **אוסר**. צל טרפה דשחיטה דידה לא מהניא ציה וצשחיטת הטרפה לא מישתרי
 שהיה הוא כחוד מציבייה: **ארבעה סימנין**. היתר הוא לרבי ציה רחמנא מכל צצהמה תאכלו שחט רצה אוכלו צשחיטת אמו
 אצל אס כרץ הוא לשחיטת עכמו כגון שליל של טרפה שחטו ומותר שהוא ניתר צ' מד' סימנין או צושט וקנה שלו או צושט
 וקנה של אמו: צין דרבי אמי וצין דרצב חסדא וצין צמני רבי חייל צכולהו גרסינן **השוחט את הטרפה** וצמוספתא דר' חייל [פ"ד ה"ג] נמצא כן:
 טעון

- א [ומספתא פ"ד ה"ב]
- ב [שם אהר רבי אומר]
- ג עוקלין פ"ג מ"ח
- ד [לעיל מב' וצ"ח]
- ה [לעיל מב' א] ודברים
- ו [ויקרא פסח יד]
- ז [ויקרא ג' ט] [שם
- ח [פ"י עיין דילוג כ'
- ט אהר צנורין ערך קרשע]
- ס [ועיי' מוס' כתיבות ג':
- ד"ה צולגות]

גליון הש"ס

נב' רבא אמר לרבי
 המתיר. עיי' צ"ק דף
 מו ע"א מוס' ד"ה מ"ט:
 בעין משפט אור ד'
 מ"י פ"ו מהל' מאכלות
 אכורות. שם איתא בהסיון
 דחלבו מכלל חיה:

מוסף רש"י

למ"ד טרפה חיה.
 לעיל (מ'): אמרו לו
 והלא הכרע מקיימות
 שמים ושלם שנים (לע"ד
 צ"ב). טרפה אינה חיה.
 אין טרפה לחיות (שם).
 ד' סימנין אכשר ביה
 רחמנא. צאשט. או שני
 הסימנים שחטנו, או של
 אמו או שלו (לע"ד ע"ד).

רבינו גרשום

בשחיטה יבשחא חילא
 כר"ש. כלומר מה דאמר
 עבר בנהר הוכשר ואי לא
 הוכשר לא נטמא דשחטו
 את אמו ולא יצא ממנה דם
 ולא הוכשר העובר בהם
 אמו חילא כר"ש דאי כר"ש
 הא ס"ל אע"ג דלא יצא
 ממנה דם אין צורך הכשר:
 מאן תנא עבר בנהר
 הוכשר הלך בבית הקברות
 ונשחט. כו'. באובלין דעלמא
 דלא חשוב חי אלא
 חשוב כשאר אוכלין
 דעלמא: דג מאימתי
 מקבל טומאת אוכלין. דג
 מקרשע איכא בינייהו דג
 מפרפר לבי"ה אין מקבל
 טומאת אוכלין עד שיתמו
 ולר' עקיבא משעה שאין
 יכולין להחיות מקבלין
 טומאת אוכלין: נולדו
 בדיגים סימני טרפה.
 אחת מ"ח טרפות מהו
 שיטמא טומאת אוכלין.
 אבל דגים דלא נפישא
 חיותיהו ליה ומשעה
 שנולדו בו סימני טרפה
 מטמאין טומאת אוכלין:
 או דלמא אפי' למאן דאמר
 טרפה אינה חיה. כלומר
 הני מילי בהמה דנולדו
 בה סימני טרפה לאו
 חשובה חיה דאינה ראויה